

Ludobójstwo – definicje, cechy, zapobieganie? – scenariusz warsztatu dla uczniów szkół ponadpodstawowych

Czas trwania: ok. 1,5 h

Liczba uczestników: optymalnie 15-20 osób

1. Cel główny: Systematyzacja wiedzy dotyczącej zjawisk genocydalnych oraz odniesienie jej do konkretnych przypadków na całym świecie.
2. Cele szczegółowe
 - a) Uczeń wie: jakie są podstawowe definicje ludobójstwa (definicja prawna wg Lemkina i socjologiczna), zna podstawowy ośmiofazowy przebieg ludobójstwa wg Stantona
 - b) Uczeń rozumie: mechanizmy, które doprowadzają do ludobójstwa oraz ich związek z systemami politycznymi i ideologicznymi
 - c) Uczeń potrafi: w oparciu o dostarczony materiał źródłowy dokonać przyporządkowania tekstów dotyczących poszczególnych ludobójstw do teorii genocydalnej.
3. Metody – wykład, mapa mentalna, dyskusja, praca ze źródłami (teksty naukowe, relacje świadków, mapy).
4. Środki dydaktyczne – prezentacja multimedialna + materiały dotyczące genocydu Ormian (mapy, relacje świadków, listy pracowników konsularnych, fotografie, teksty dotyczące negacjonizmu – dostępne w formie wystawy lub – w przypadku realizowania zajęć poza wystawą – do przesłania po napisaniu na adres: stasiak@regiocentrum.pl).
5. Przebieg warsztatów:
 - a) Etap wstępny (5 min) – przedstawienie uczestnikom ogólnego zarysu zajęć, informacja na temat prowadzącej oraz wystawie, której towarzyszy warsztat
 - b) Etap główny (55 min)
 - stworzenie mapy mentalnej dotyczącej problematyki genocydalnej – uczestnicy wypisują swoje skojarzenia ze słowem ludobójstwo, a następnie starają się przyporządkować do zbliżonych do siebie grup czy typów
 - prezentacja multimedialna – prowadząca porównuje stworzoną przez uczestników warsztatu mapę z naukowymi definicjami ludobójstwa. Prezentuje mapę świata dotyczącą zjawisk genocydalnych. Przybliża ośmiofazowy podział ludobójstwa według Grega Stantona, odnosząc go do poszczególnych przypadków ludobójstw na świecie.
 - praca własna – uczestnicy zostają podzieleni na trzy grupy, które w oparciu o zawarte na wystawie materiały źródłowe mają wskazać odpowiednio: dowody na celowość/planowe przygotowanie genocydu Ormian; charakterystyczne dla innych ludobójstw elementy jego przebiegu (nieselektywność, wypracowanie nowych schematów poznawczych i pragmatycznych); przykłady negowania tych wydarzeń w nowoczesnej Turcji.
 - c) Etap końcowy (25 min) – prezentacja wyników pracy samodzielnej przez poszczególne grupy. Zaprezentowanie mechanizmów towarzyszących ludobójstwom w odniesieniu do

współczesnych przykładów oraz do socjologicznych eksperymentów Milgrama i Zimbardo. Wskazanie na rolę mowy nienawiści w zapoczątkowaniu zjawisk genocydalnych.

- d) Podsumowanie (5 min) – końcowa dyskusja, rozmowa o możliwości zapobiegania ludobójstwom w ich wczesnych fazach.

Scenariusz opracowany przez Monikę Stasiak w ramach projektu "Drzewo życia. Drzewo pamięci. 1915-2018" dofinansowanego ze środków Urzędu Miasta Łodzi.